

kerkblad DE VERBINDING

Protestantse Kerk

Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg

8^e jaargang, september 2025

Predikant

Ds. Marijn Gilhuis
Amerweg 2A, 4926 CZ Lage Zwaluwe
T: 0168 - 85 34 45 / 06 - 18 31 56 90
E: marijngilhuis@gmail.com

Kerkelijk medewerker

Jolanda Vos - van der Linde
Kapucijnenhof 10, 4904 RB Oosterhout
Werkdagen: dinsdag en woensdag
T: 06 - 22289713
E: jolandavos.kerkwerk@gmail.com

Protestantse gemeente Lage Zwaluwe

E: info@protestantsegemeentelagezwaluwe.nl
W: www.protestantsegemeentelagezwaluwe.nl

Voorzitter: Ad Verdoorn
Kerkstraat 57, 4926 CV Lage Zwaluwe
T: 06 - 30702705
E: ad.verdoorn@noa-advies.nl

Scriba: Kees Groeneveld
Schoven 1, 4926 DR Lage Zwaluwe
T: 06 - 11 41 27 80
E: scribalz@outlook.com

Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg

E: info@pkn-terheijdenwagenberg.nl
W: www.pkn-terheijdenwagenberg.nl

Scriba en vicevoorzitter: Annette Houtekamer - van Dam
Hartelweg 22, 4825 BZ Breda
T: 076 - 5870320
E: jaapannettehoutekamer@ziggo.nl

De foto op de voorpagina is gemaakt door Arjan Lucas

*Dit kerkblad is een uitgave van de Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg*

*Kopij oktobernummer inleveren tot 20 september 2025
kerkblad.de.verbinding@gmail.com*

Redactie
Loes van der Eijk

Van de redactie

Goedkoop hè, om de aandacht te trekken met dit tegeltje? Toch grijp ik naar dit paardenmiddel, want in de vorige twee kerkbladen stond een oproep om u aan te melden voor de diaconale werkgroep, zodat we de diaconale taken van onze kerk samen kunnen delen, en zodat dat werk kan doorgaan. Dit heeft welgeteld één aanmelding opgeleverd.

De oproep staat deze maand niet in De Verbinding, maar leest u even tussen de regels door: de voedseldozen worden vervangen door bonnen, de Amnesty Schrijfgroep gaat stoppen omdat de menskracht ontbreekt. Trouwens, ook voor het Samen aan Tafelprogramma zou het fijn zijn als er met meer hobbykoks gekookt kon worden. Wat we nodig hebben is handen uit de mouwen. Niet per se mannenhanden of vrouwenhanden maar mensenhanden. Natuurlijk! Dus als u nu al een paar keer heeft gedacht: ik kan ook best wat doen, meld u!

Loes van der Eijk

Diaconaat is

niet alleen

vrouwenwerk

- Vanuit het moderamen zijn nu 2 personen bezig met het verzamelen van alle formele documenten. Daarna kan contact worden opgenomen met de notaris.

vergroten.

Meedoen via Leergeld kan in principe op vier verschillende gebieden: onderwijs, sport, cultuur of welzijn. Ouders kunnen bij de Leergeldstichting in hun gemeente een aanvraag indienen om hun kind(eren) te laten meedoen. Wij helpen op deze manier inmiddels ruim 185.000 kinderen per jaar. Hiermee is jaarlijks een bedrag gemoeid van zo'n 49 miljoen euro!

Maar Leergeld doet méér dan het verstrekken van voorzieningen. De medewerkers van de Leergeldstichtingen, meestal vrijwilligers, hebben uitgebreid persoonlijk contact met de gezinnen die financiële zorgen hebben (huisbezoek, spreekuur, (beeld)bellens). Ook kunnen de ouders, waar nodig, direct doorverwezen worden naar hulp en ondersteuning, naar een structurele aanpak van de problemen, zoals schuldhelpverlening en maatschappelijk werk. Daarnaast horen de medewerkers in het uitgebreide persoonlijke contact over de eventuele structurele belemmeringen die de ouders ervaren. Hiermee kan Leergeld zowel op lokaal als op landelijk niveau een bijdrage leveren aan beleidsveranderingen die de situatie van deze gezinnen structureel kunnen verbeteren.

Het is een vrijwilligersorganisatie. De hulpverlening is lokaal georganiseerd via autonome stichtingen. Inmiddels zijn er 113 Leergeldstichtingen actief in 76% van de alle Nederlandse gemeenten.

Deze stichtingen werken voornamelijk met vrijwilligers, via dezelfde Leergeldformule en zijn allemaal min of meer op dezelfde manier georganiseerd. Bij de stichtingen zijn ongeveer 1.500 vrijwilligers actief. Het lokale bestuur leidt de Leergeldstichting en is verantwoordelijk voor de lokale zichtbaarheid en fondsenwerving. Een coördinator heeft de dagelijkse leiding over alle medewerkers, ook over de administratief medewerkers, de fondsenwerkers en de PR medewerker.

Zondag 21 september KIA Libanon

Afgelopen week was het vredesweek. Daarom collecteren we voor een project in een land waar vrede niet vanzelfsprekend is en waar spanningen voor veel bestaansonzekerheid zorgen.

Door de economische crisis in Libanon is de werkloosheid heel hoog. Jonge mensen willen daarom emigreren omdat er nauwelijks ruimte is op de krappe arbeidsmarkt.

Kerk in Actie - partnerorganisatie Lutheran World Relief biedt jongeren een vaktraining in ondernemersvaardigheden aan. Met een klein startbedrag kunnen ze daarna een eigen bedrijf beginnen. In veel sectoren zijn nu meer jonge ondernemers te vinden. Op hun beurt bieden zij anderen weer werk en een inkomen. Dat biedt hoop in zware tijden.

Wat betekent dit project voor Petra?

"Samen met mijn man en drie kinderen run ik een landbouwbedrijf in de regio Deir el Ahmar. De 'Akoury Farm' is onze grote trots maar het is hard werken om de eindjes aan elkaar te knopen. We zijn steeds op zoek naar extra bronnen van inkomsten.

Het was allang mijn droom om toeristen te ontvangen om hen te laten genieten van de prachtige natuur in de omgeving. We hadden alleen geen overnachtingsmogelijkheid. Dankzij een klein bedrag van Kerk in Actie kon ik een eenvoudig gastenverblijf bouwen. Ik ben dankbaar, de toeristen kunnen komen en ons bedrijf blijft gezond."

Nog vele jongeren kunnen met dit project worden geholpen om zo in Libanon zelf een bestaan te vinden.

Hartelijk dank voor uw bijdrage in de collectes

Helpt u mee om alle collecten tot een succes te maken? Hartelijk dank!

U kunt de collecten ook steunen door uw gift over te maken naar de bankrekening van de diaconie van uw gemeente:

NL74 RABO 0373 7105 26 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Lage Zwaluwe o.v.v. collecte zondag + datum

NL96 RABO 0373 7392 30 t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg, o.v.v. collecte zondag + datum

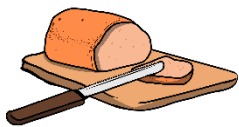
Deze worden ook na iedere online viering getoond. U mag natuurlijk ook uw collectebonnen inleveren bij één van de diakenen.

Hartelijk dank voor uw aandacht, moeite en bijdrage!

Namens de gezamenlijke diaconieën,
Annie Meijer

Preventiebeleid De Veilige Kerk

Onze Vader - Geef ons heden ons dagelijks brood

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben, zo klink de bede om brood volgens Matteüs (6: 11) in de Nieuwe Bijbel Vertaling, 2021. Lukas verwoordt het zo: Geef ons dagelijks het brood dat wij nodig hebben.

De meesten van ons zullen vertrouwd zijn met de woorden: Geef ons heden ons dagelijks brood.

Als we beide zinnen naast elkaar leggen zijn de verschillen duidelijk. Maakt dat ook een verschil in de betekenis? Voordat ik hier verder in doorga, sta ik stil bij de beweging in het gebed en bij 'brood'. Daarna kom ik terug op de versies van Matteüs en Lukas en naar de bede als geheel.

Nog even dit: nu we bede bij bede langs het Onze Vader gaan, krijg ik het besef dat me soms overvalt als ik (eindelijk) ergens tijd voor neem, als ik stil sta bij iets (ding, landschap, tekst, lied) of iemand. Als ik me niet haast maar tijd neem om te luisteren, te kijken, voelen. Als ruimte voor verstilling ontstaat bij iets dat ik dikwijls als vanzelfsprekend ervaar. Dan vallen me details op, zie ik meer dan dat er ogenschijnlijk was. Dat gebeurt ook bij deze bede om brood.

De bede om brood in het Onze Vader is de eerste bede waarin we na een gerichtheid op God (Uw naam, Uw wil, Uw Koninkrijk) ons richten op onszelf (ons brood, onze zonden, onze verzoeking). Keken we eerst 'omhoog', nu kijken we naar 'de wereld om ons heen'. Onze eerste nood is om in leven te blijven. Daarvoor hebben we brood nodig. Heel simpel het brood dat we zelf kunnen bakken in al haar variaties. Voor ons misschien vanzelfsprekend. Deze bede wordt indringend als we denken aan mensen in nood. Ja, het wordt een bede om recht als mensen bewust gebrek lijden. Let wel, het is niet geef *mij* mijn brood, maar geef *ons* ons brood. Iedere tijd kent haar hongersnoden, in deze dagen maken de beelden uit Gaza deze bede uiterst actueel.

Brood roept ook associaties op met 'broodverhalen' uit de Bijbel. Manna in de woestijn (Exodus 16: 31); Elia die brood krijgt aangevlogen door raven (I Koningen 17:6);

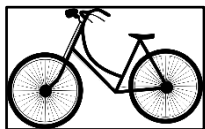
Jezus die de menigte spijzigt (Matteüs 14:13-21 – ook in de andere evangeliën). In deze verhalen is God en later Jezus de brood-gever. De mens weet zich voor zijn bestaan afhankelijk van God. Dat er eten is, dat je je kunt voeden is een gave!

Brood kent ook een symbolische betekenis. Mij is de uitleg bijgebleven van een docent die de Joodse traditie goed kende. Hij vertelde dat waar in de Bijbel over brood wordt gesproken we altijd moeten denken aan Gods Woord. Gods Woord is het brood van leven. De mens wordt niet alleen gevoed door brood van graan, maar zeker ook door brood van God. Gods woord stilt de geestelijke honger.

Wanneer Jezus zegt 'Ik ben het brood van leven' (Johannes 6: 30 e.v.) bedoelt hij dat zijn woorden leven geven. Het is dan een kleine stap naar Jezus' woorden bij het laatste avondmaal, met zijn vrienden, waarin hij zijn lichaam gelijk stelt aan het brood dat bij het avondmaal gebroken wordt. In de katholieke traditie is een uitleg van de bede om brood, dat het een bede is om de gave van de eucharistie, het brood als lichaam van Christus.

Dan het woord 'nodig hebben'. Dat is een bijzonder iets. Dit woord voor 'nodig hebben' wordt alleen in het Onze Vader gebruikt. Wat wordt er bedoeld? Het doet me denken aan het manna verhaal. Anderen zien het nodige als het verlangen naar heil dat in de toekomst voor ons is weggelegd. Weer anderen als het brood dat nodig is voor de komende dag. Dat kan zijn morgen, maar ook, als je het Onze Vader in de ochtend bidt, het brood voor vandaag. Het is dan een bede voor datgene wat we vandaag nodig hebben. Zo gebeden is het een bede die ons bepaalt bij het hier en nu. Iedere dag heeft genoeg aan zichzelf. Zo zet deze bede ons met beide benen op de grond. Voor nu is brood nodig omdat het niet vanzelfsprekend is. Brood is voor ons nodig! Brood is om te delen. En dat elke dag opnieuw. En als we delen, als we elkaar weten te voeden, is dat een gave van God, genade-brood! Gegroeid uit de aarde en graan, maar ook uitgesproken in de Bijbel en in de woorden en de persoon van Jezus! Zonder voeding zijn we nergens, lopen we letterlijk en figuurlijk leeg!

ds. Marijn Gilhuis

Terugblik

Mijn allereerste bijdrage aan dit mooie kerkblad dateert van een jaar geleden. Vanaf het begin streef ik er naar om u met mijn maandelijkse tekstbijdragen een inkijkje te geven in wie ik ben en wat mij zoal bezighoudt. Mijn geloofsbeleving probeer ik daar doorheen te weven, als draden in een wand- of vloerkleed. Per slot van rekening ben ik aangesteld als kerkelijk medewerker in het pastoraat. Geen geringe taak voor acht uren per week. Tegelijkertijd prijs ik mij gelukkig met mijn plek in deze geloofsgemeenschap. Ik weet mij hierbij gesteund door de zegen die ik van onze predikant meekreeg bij het aanvaarden van mijn taak. En niet in het minst door de warme kring van meedenkers en meedoeners om mij heen! Ik krijg alle ruimte om mijn missie – 'Ontmoeten en Verbinden' – handen en voeten te geven. Graag deel ik met u een aantal ervaringen uit het afgelopen jaar.

Eerst maar het feit dat ik een kleine 1.400 werkkilometers heb weggetrapt op mijn elektrische fiets. In theorie kon u mij in elk van de vier jaargetijden tegenkomen, onderweg naar of komend uit Lage Zwaluwe, Terheijden, Wagenberg en Made. Keer op keer maken de persoonlijke gesprekken met gemeenteleden indruk op mij. Naast de gastvrije ontvangst bij mensen thuis, beschouw ik het als een groot goed om te mogen delen in lief en leed. Het vraagt om rust en ruimte, om wederzijds vertrouwen. In mijn beleving worden we daartoe uitgenodigd en aangespoord door de Ander.

Samen met onze predikant nam ik deel aan een huiskamerbijeenkomst in De Ganshoek. Daar spraken we openhartig over de kern van het gemeentezijn voor ieder persoonlijk. Net als op andere plekken van samenkomst en overleg, hoorde ik ook hier de wens om met verschillende generaties rond de tafel te zitten. 'De jeugd is niet tégen geloven!' Tijdens een koffieochtend in Terheijden hoorde ik spreken over het belang van samenzijn in vertrouwen en van een huiselijke sfeer waarin verhalen kunnen worden gedeeld. We deelden daar tijdens de lunch trouwens ook één botervloot. Ik kan u verzekeren dat ik meer proefde dan brood alleen.

Vanaf begin 2025 ben ik inzetbaar als lector in beide kerkgebouwen. Niet omdat ik zo graag in de schijnwerpers sta. Integendeel. Wel omdat ik graag mijn bescheiden (zo'n vier keer per jaar) bijdrage lever aan het in uw midden mogen lezen uit de Bijbel. Wat betreft het 'in uw midden' zijn: dat geldt uiteraard evenzeer voor wie de kerkdienst online meebeleeft.

Voor nu wil ik besluiten met het noemen van de twee gespreksochtenden in De Ganshoek. Op 14 juli en 11 augustus mocht ik, mede dankzij de hulp van Wim Groeneveld, een groepsgesprek begeleiden rond het thema *Oud worden, oud zijn en geloven*. In kleine maar fijne groepjes is nagedacht en gesproken over de mooie en de moeilijke kanten van geloven-op-leeftijd. Na afloop zei een van de deelnemers: 'Ik vond het fijn en leerzaam.' Iets wat ik volledig kan onderschrijven. Het ligt in de verwachting dat er een vervolg komt op deze gespreksbijeenkomsten. Ik houd u op de hoogte. De deelnemers kregen van mij het gedicht Gods Borduurwerk van Corrie ten Boom mee, als hart onder de riem. Ik deel het graag in bredere kring, op deze plek, met u.

Met een hartelijke groet,

Jolanda Vos - van der Linde,
kerkelijk medewerker in het pastoraat.

Gods Borduurwerk

Mijn leven is een weefsel
tussen mijn God en mij.
Niet ik kies uit de kleuren,
heel doelbewust werkt Hij.
Soms weeft Hij er verdriet in
en ik, door onverstand,
vergeet: Hij ziet de boven-
en ik de onderkant.

Als 't weefgetouw zal rusten
en de spoel niet meer schiet om,
zal God het doek ontvouwen
en verklaart Hij het 'waarom'.
Hoe nodig donk're draden
zijn in des Wevers hand
naast goud- en zilverdraden.
Zó komt zijn plan tot stand.

Corrie ten Boom 1892-1983

Vrienden van DHAN - Laatbloeiers en extra kansen

Mede dankzij de niet-aflatende steun van de Vrienden van DHAN zijn er nu 200 satellietscholen in Zuid-India waar kinderen aanvullend onderwijs en een voedzame maaltijd krijgen. Deze scholen noemen we zo omdat ze als satellieten liggen om het kindcentrum DHAN Karunai Illam.

Tot dat centrum hoort ook een basisschool in het dorp Nilakottai. Op deze basisschool wordt al jaren gewerkt aan een manier om kinderen met leer- en ontwikkelingsbeperkingen toch mee te laten doen in het reguliere onderwijs en hen zo voor te bereiden op het zelfstandig functioneren in de maatschappij. Hierbij gaan enkele foto's over die lesmethode.

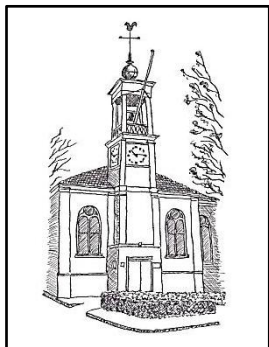
DHAN gaat nu deze aanpak verder uitrollen over tenminste 5 andere scholen in de regio Dindigul die ten noordoosten van de stad Madurai ligt. Dat houdt in dat leraren specifieke training krijgen in het gebruiken van die methodiek. Vooral het inzien van de waarde van individuele, in plaats van klassikale, lesmethoden is een cultuurverschuiving voor deze leraren. Daarnaast zullen er materialen worden geproduceerd om in de lessen te gebruiken. Ook worden evaluatiemethoden ingevoerd om de progressie van de leerlingen bij te houden.

Hiervoor is financiële ondersteuning vanuit de Vrienden van DHAN nodig. In India worden alleen overheidsscholen gesubsidieerd. De DHAN methodiek wordt bestempeld als privéonderwijs binnen die scholen. De ouders moeten daarom zelf voor deze lessen van hun kinderen betalen en wat zij kunnen missen van hun dagloon is niet genoeg om de begroting voor 5 leraren en materialen rond te krijgen. Omdat wij deze aanpak van speciaal onderwijs al een paar jaar volgen en de resultaten ervan zien, hebben wij als bestuur vertrouwen in deze opschaling. We gunnen het ook aan andere kinderen met ontwikkelingsbeperkingen dat zij een kans krijgen om scholing te krijgen op een niveau dat bij hen past.

Helpt u dit mogelijk te maken? Geeft u deze kinderen een kans op een plek in de samenleving? U kunt doneren op Bankrekening: IBAN NL77 RABO 0120 2603 36 . KIJK OOK EENS OP ONZE WEBSITE www.vriendenvandhan.nl

Van harte dank voor uw giften namens de drie bestuursleden: Diny Fockens-Brink, secretaris; Corné de Jonge, penningmeester; Annette Houtekamer-van Dam, voorzitter

Lage Zwaluwe

Kerkgebouw:

Kerkstraat 49, Lage Zwaluwe
Postadres: Schoven 1
4926 DR Lage Zwaluwe

Scriba:

Kees Groeneveld
Schoven 1, tel. 06 – 11 41 27 80

Bankrekeningnummers:

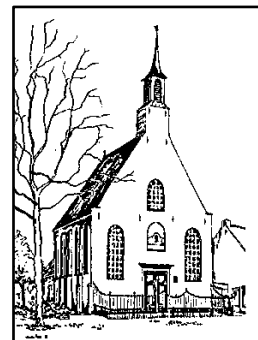
Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL40 RABO 0373 7073 55 of
NL77 RABO 0126 7069 56
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening kerkblad:
NL40 RABO 0373 7074 52
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening solidariteitskas:
NL31 RABO 0373 7075 17 t.n.v. Protestantse
gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening De Cantorij:
NL 96 RABO 0373 7428 19
t.n.v. PG Lage Zwaluwe Cantorij

Bankrekening Diaconie:
NL74 RABO 0373 7105 26
t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente
Lage Zwaluwe

Terheijden – Wagenberg

Kerkgebouw:

Hoofdstraat 1, Terheijden

Scriba:

Annette Houtekamer – van Dam
Hartelweg 22, tel. 076 - 5870320

Bankrekeningnummers:

Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL73 RABO 0373 7298 47
t.n.v. CvK Beheer Protestantse gemeente
Terheijden - Wagenberg

Bankrekening Diaconie:
NL96 RABO 0373 7392 30
t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente
Terheijden – Wagenberg

Startzondag - 7 september 2025 – Witte Kerkje Terheijden

De startzondag heeft als thema: Kijk! Laat je verrassen door Gods Geest!

Na de dienst is er koffie en aansluitend beginnen we met 5 workshops. De workshops hebben Kijk en verwonder! als rode draad. In groepjes gaan we aan de slag met de vraag: Waar verwonder je je over? Is de verwondering iets dat met Gods Geest te maken heeft? Raakt het je geloof?

Workshop A is de 4-laagse verhalencirkel. Onder leiding van Jolanda Vos - van der Linden zullen de deelnemers aan de hand een creatieve werkvorm elkaar verhalen vertellen en naar elkaars verhalen luisteren.

Workshop B is een foto workshop. De groep gaat naar buiten onder begeleiding van Marcel Raafs om foto's te maken en later met elkaar over de foto's in gesprek te gaan – Waar verwonder je je over?

Workshop C: Samenloopjes. Onder leiding van Wietske Brenters en een aansprekende werkvorm gaan deelnemers twee aan twee al wandelend een gesprek aan. Door de werkvorm wordt het gesprek meer dan een praatje pot!

Workshop D: Duik in een Bijbelverhaal. Marijn Gilhuis zal in deze workshop de deelnemers een Bijbelverhaal in leiden met beelden en andere werkvormen. Het verhaal krijgt daardoor misschien wel een verrassende nieuwe betekenis.

Workshop E: Kijken aan de overkant. Onder begeleiding van Kees Groeneveld zullen de deelnemers een verrassend kijkje nemen in de Antonius Abtkerk van de Vijf Heiligenparochie met Pierre Gruca als gids.

Slotworkshop voor allen samen: Zangworkshop onder de bezielende leiding van Leander Schoormans.

Dagindeling

10.00 – 11.15 kerkdienst
11.15 – 11.45 koffie met iets lekkers
11.45 – 12.00 introductie workshops
12.00 – 12.45 workshops
Na terugkomst is er wat lekkers.
12.45 – 13.15 plenaire terugkoppeling
13.15 – 14.00 lunch*
14.00 – 14.30 spetterende zangworkshop
door Leander

Het belooft een mooie, inspirerende dag te worden met veel ontmoeting! U bent van harte welkom!

Mede namens de voorbereidingsgroep,
ds. Marijn Gilhuis

*U hoeft geen eten mee te brengen, de lunch wordt u aangeboden.

Voor ieder is plaats

Als de een diep ademhaalt,
de ander leeg 't jaar inkijkt
om de duik te nemen
het nieuwe seizoen in.

Hoopvol om elkaar te ontmoeten
gelaten om de herhaling van zetten
de glimlach te zien, verhalen te horen -
verlangen naar rust, niet nog meer dat moet.

Wat vind ik het leuk
wat zie ik er tegenop.
Met z'n tweeën staan we op de drempel
onafscheidelijk samen.

Ik waag het erop
stap over de drempel
Voor ons beiden is plaats
In Gods heilige tempel.

ds. Marijn Gilhuis